

Sygn. akt I ACz 115/16

POSTANOWIENIE

Dnia 1 kwietnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym :

Przewodniczący:	SSA Andrzej Palacz
Sędziowie:	SSA Marek Klimczak (spr.) SA Bogdan Ziemiański

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2016 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **Z. H.**

przeciwko **M. S.**

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego
na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie
z dnia 2 grudnia 2015r. sygn. akt V Co 95/15

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

SSA Marek Klimczak SSA Andrzej Palacz SSA Bogdan Ziemiański

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Rzeszowie, w wyniku rozpoznania wniosku pozwanego o wyłączenie wszystkich sędziów Sądu Rejonowego w Rzeszowie, odrzucił ponowny wniosek pozwanego o wyłączenie od rozpoznania sprawy sędziów szczegółowo wymienionych w pkt I sentencji tego postanowienia, umorzył postępowanie o wyłączenie od rozpoznania sprawy sędziów Sądu Rejonowego w osobach SSR Witolda Benickiego, SSR Tomasza Muchy, SSR Ewy Stopyry, SSR Agnieszki Kowal, SSR Marty Zalewskiej, SSR Piotra Pełczyńskiego, SSR Zbigniewa Stój (pkt II sentencji zaskarżonego postanowienia) oraz oddalił wniosek pozwanego o wyłączenie od rozpoznania sprawy sędziów Sądu Rejonowego w osobach SSR Elżbiety Wrony, SSR Ewy Żołnierczuk – Dec, SSR Anny Piskozub, SSR Leszka Zamorskiego, SSR Jolanty Mac – Śnieżek, SSR Piotra Filipa, SSR Małgorzaty Pirga i SSR Adama Gerlacha (pkt III sentencji zaskarżonego postanowienia).

W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że rozpoznawany obecnie wniosek, jako oparty na tych samych okolicznościach co poprzedni wniosek pozwanego o wyłączenie sędziów szczegółowo wymienionych w pkt I sentencji zaskarżonego postanowienia podlegał odrzuceniu na podstawie art. 53¹ k.p.c. W zakresie wniosku o wyłączenie sędziów, którzy zostali wymienieni w pkt II sentencji zaskarżonego postanowienia, Sąd Okręgowy uznał wniosek za bezprzedmiotowy z uwagi na to, że sędziowie ci nie orzekają w Sądzie Rejonowym Rzeszowie,

czy to ze względu na odbywanie delegacji w Sądzie Okręgowym w Rzeszowie lub w Ministerstwie Sprawiedliwości, czy to z innych przyczyn (długotrwałe zwolnienie lekarskie, nominacja do Sądu Okręgowego). Taki stan rzecz uzasadniał w tej części umorzenie postępowania na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. W pozostałym zakresie wniosek pozwanego został uznany za bezzasadny, z uwagi na brak przesłanek z art. 49 k.p.c. Sąd Okręgowy odwołał się w tej mierze do ugruntowanej wykładni art. 49 k.p.c. w świetle której, instytucja wyłączenia sędziego przeznaczona jest wyłącznie do wyeliminowania od orzekania w danej sprawie osób, które nie powinny tego robić z uwagi na obiektywnie istniejące okoliczności. Stąd przypuszczenia strony, niepoparte faktami, nie mogą stanowić postawy do podważenia wiarygodności oświadczenia sędziego o braku podstaw do wyłączenia. Dodał Sąd Okręgowy, że właściwym trybem do kwestionowania zasadności decyzji sędziego podejmowanych w procesie jest korzystanie z przysługujących środków zaskarżenia. Nieuzasadnione wnioski o wyłączenie sędziego nie mogą być sposobem na wpływanie na skład orzekający. Reasumując, wskazał Sąd, iż okoliczności podawane przez pozwanego w uzasadnieniu wniosku o wyłączenie sędziów nie świadczą o bezstronności sędziów i nie mogą być wystarczającą podstawą do uznania zasadności wniosku.

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwany podniósł, że Sąd Okręgowy swoją decyzją odmówił mu prawa do rzetelnego procesu sądowego. Zarzucił, że „ze względu na kilka spraw sądowych, które zostały nierzetelnie ocenione nie chce aby sprawa była rozpatrywana w R.”. Zarzucił również, że jest traktowany jako obywatel drugiej kategorii, gdyż sąd celowo nie uwzględnia nie uwzględnia jego wniosków dowodowych, „przekręca” procedurę i celowo nie zawiadamia go o kolejnych toczących się przeciwko niemu sprawach przez siedem miesięcy, a w innej sprawie przez trzy miesiące.

Skarżący nie formułuje wprost wniosku zażaleniowego, jednak treść zażalenia jednoznacznie wskazuje, że domaga się on zmiany zaskarżonego postanowienia przez wyłączenie od rozpoznania sprawy wszystkich sędziów Sądu Rejonowego w Rzeszowie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Skarżący nie podejmuje jakiegokolwiek polemiki z tą częścią zaskarżonego postanowienia, w której jego wniosek został odrzucony, bądź postępowanie zostało umorzone. Pozwala to poprzestać na zaakceptowaniu stanowiska Sądu Okręgowego w odniesieniu do podstaw faktycznych prawnych tej decyzji.

Jeśli idzie o część merytoryczną zaskarżonego postanowienia przypomnieć raz jeszcze trzeba, iż z treści przepisu art. 49 k.p.c. wynika, że sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie. W aktualnym stanie prawnym treść tego przepisu nie ogranicza przesłanki wyłączenia sędziego jedynie do stosunku osobistego pomiędzy nim a jedną ze stron lub jej przedstawicielem ustawowym, który mógłby wywołać wątpliwości co do bezstronności sędziego, lecz wskazuje na potrzebę szerszej jego interpretacji. W szczególności chodzi o uwzględnienie społecznej oceny bezstronności sędziego, tj. stwierdzenie czy w konkretnych okolicznościach uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego mogą powstać nie tylko u strony, ale również u obiektywnego, zewnętrznego obserwatora (por. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 20 czerwca 2008r. P 8/07, OTK-A 2008/5/84).

Uzasadnienie zaskarżonego postanowienia pokazuje, że ocena wniosku pozwanego w tej części, w której był on jeszcze aktualny, została przez Sąd Okręgowy dokonana z tak zarysowanej perspektywy. Skarżący, natomiast nie przedstawił jakichkolwiek racjonalnych argumentów natury jurystycznej bądź faktycznej, które mogłyby doprowadzić do podważenia zasadności zaskarżonego postanowienia. Zawsze, bowiem chodzi o to, aby okoliczności na które powołuje się strona były na tyle skonkretyzowane i racjonalnie uzasadnione, aby oceniając rzecz rozsądnie, mogły rodzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego w konkretnej sprawie. Okoliczności przytoczone przez pozwanego we wniosku i powtórzone w zażaleniu tego warunku nie spełniają. Są one na tyle ogólnikowe, że niemożliwa jest rzetelna ich weryfikacja. Nie sposób, bowiem traktować jako rozsądne, nie poparte żadnymi konkretnymi faktami przekonanie pozwanego, iż podejmowane w stosunku do niego w różnych sprawach w Sądzie Rejonowym w Rzeszowie

(w tym i tej obecnie rozpoznawanej) decyzje procesowe są intencjonalnie nakierowane przeciwko niemu i że jest on tam traktowany, jak twierdzi, jako obywatel drugiej kategorii.

Rację ma Sąd Okręgowy wskazując, że właściwym trybem do kwestionowania zasadności działań sędziego podejmowanych w toku procesu jest korzystanie ze środków odwoławczych. Okoliczność, że sędzia reprezentuje pogląd prawny niekorzystny dla strony, nie uzasadnia wyłączenia go od rozpoznania sprawy z mocy art. 49 k.p.c. Podobnie, zarzuty godzące w dokonaną przez sąd I instancji ocenę zebranego materiału dowodowego mogą być przedmiotem środków odwoławczych. Nie mogą natomiast być uważane za samodzielną podstawę wniosku o wyłączenie sędziego od rozpoznania sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2011 r. III UZ 9/11, LEX nr 966824).

Odnosząc się do zarzutu nierespektowania art. 45 Konstytucji, jest rzeczą bezdyskusyjną, że przepis ten gwarantuje prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji). Prawo do wyłączenia sędziego jest konstytucyjną gwarancją prawa do bezstronnego sądu. Chodzi jednak o to, że prawo to jest realizowane zgodnie z przepisami niższej rangi owo prawo urzeczywistniającej. Tak właśnie widzieć trzeba decyzję Sądu Okręgowego.

Na marginesie zauważyć trzeba, że składanie przez pozwanego nieuzasadnionych wniosków o wyłączenie sędziów stanowi obstrukcję procesową, która jak dotychczas, nie pozwala na merytoryczne rozpoznanie sprawy i narusza interes obu stron do rozpatrzenia ich sprawy przez niezawisły sąd w takim ujęciu, jak przewiduje to wspomniany wyżej art. 45 ust. 1 konstytucji).

Z tych względów zażalenie pozwanego podlegało oddaleniu, jako bezzasadne (art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.).

SSA Marek Klimczak SSA Andrzej Palacz SSA Bogdan Ziemiański